

oda çalışmaları

TEK'TE ÇALIŞAN
ÜYELERİMİZİN
SORUNLARI TARTIŞILDI:

"FAZLA MESAI ANGARYA NİTELİĞİNDEDİR"

17 Ağustos Salı günü Odamız lokalinde Türkiye Elektrik Kurumu'nda çalışan üyelerin sorunlarını görüşmek üzere bir toplantı düzenlendi. Türkiye Elektrik Kurumu'nda güncel bir sorun olan fazla mesailer, yeni yan ödemeler kararname ve Türkiye Elekt-

rik Kurumu, 'ndaki uygulamaları ile birlikte, kurumda çalışan üyelerimizin diğer ekonomik, sosyal sorunları tartışıldı ve öneriler geliştirildi.

FAZLA MESAİLER :

Odamızca düzenlenen ve TEK'teki tüm üyelerimize duyurulan toplantıda öncelikle Odamızın gündemdeki konulara ilişkin değerlendirmeleri ve görüşlerini aktaran Oda yetkilileri, personel yasasında memurların haftalık çalışma süresinin 40 saat olarak belirlenmesine karşılık TEK'te toplu sözleşme yapan bir sendikanın sözleşmesine ve bu konuda çıkartılan 7/11991 nolu Bakanlar Kurulu Kararnamesine dayanılarak yayınlanan bir genelge ile tüm memurlara günde 8 saat yerine 9 saat çalışma zorunluluğu getirildiğini söyledi. Büro hizmetlerinde işçilerin mesai saatlerinin memurların mesailerine göre ayarlanması ilkesi de göz ardı edilerek getirilen bu uygulamayla günlük bir saat fazla çalışma için 4 TL ile 12,50 TL arasında bir ücret ödeneceğinin aynı genelgede açıklandığını belirten Oda yetkilisi, TEK Genel Müdürlüğünde yayınlanan bu genelgenin bütün birimlerde uy-

gulanmadığını, ancak yakın bir gelecekte tüm birimlere yaygınlaştırılabileceğini de ekledi, daha sonra özetle şöyle dedi:

"Büro hizmetlerinde işçilerin mesailerinin memurlarinkine ayarlanmasını gerektiren bir madde geçerli iken bu uygulamanın getirilmesi önemlidir. Genelgenin yasal yönden tartışılabilirliğinin yanı sıra, saat başına verilen ücretin çok düşük oluştada yaptırılmak istenen fazla mesaiyi angarya niteliğine sokmuştur."

ÜYELERİN GÖRÜŞLERİ :

TEK'in çeşitli birimlerinde çalışan üyelerimiz bazı dairelerde fazla mesaiye gerek olmadığına ve bu nedenle fazla mesainin isteğe bağlı olması gereğine değindiler. Kimi üyeler de çalıştıkları işyerinin özel koşulları nedeni ile zaten zorunlu olarak fazla mesai yapıldığını, bundan böyle fazla mesai işlerinin bir düzene konmasını ve fazla mesai ücretlerinin artırılarak angarya niteliğinden çıkartılmasını istediler.

Tartışmalardan sonra konuyla ilgili ortak görüş şöyle oluştu:

TEK'te uygulanması düşünülen fazla mesai sorununa iki yönden yaklaşmak gereklidir. İlki, fazla mesainin gerekli olmadığı yerlerde fazla mesai isteğe göre uygulanmalı ve zorlayıcı olmamalıdır. Zorunlu olduğu yerlerde ise fazla mesai ayrıtalıksız bir şekilde verilmelidir. Fazla mesai için kararlaştırılan ücret çok düşüktür. İşlilere uygulanan yöntemle meurların da fazla mesai ücretleri ayarlanmalıdır. Örneğin, fazla mesai ücretleri aylık ücretin saat başına düşen miktarının X 150'si olmalıdır."

YAN ÖDEMELER :

Toplantıda daha sonra yan ödemeler konusuna geçildi ve bu konuda da Oda yetkilileri genel anlamda yan ödemelerin niteliğini, amacını ve bugüne değin nasıl uygulandığını anlattılar. Yan ödemelerin her yıl Bakanlar Kurulu Kararı ile yenilendiği, zammın ise baskı ve tehdit anlamında taşıdığı, yan ödemelerin bugüne değin değişmeyen niteliğinin ve amacının "çalışanlar arasında ayrıcalıkları k örüklemek ve baskı aracı olarak kullanılmak" olduğu belirtilerek zellikle aşağıdaki noktalar vurgulandı:

bugünkü yan ödemeler kararının diğerlerinden farklı olduğunu, görünüşte daha geniş bir alanı kapsamayacağını ila çlamasıdır. Bu, iktidarın politik bir tavrıdır. Bu görüşün nasıl verilmeye çalışıldığı herkesçe bilinmektedir:

İst bürokrat kademe hariç ge iş bir memur kesimine bürüt DO TL gibi gülünç bir yan ödemi.

İni kararnamenin diğer bir özelliği de, eski kararnamele göreli olarak, özündeki ayrıcalıklı maddelerin yanısıra uygulamada da ayrıcalık yaratmaya yönelik bir yapıya sahip olmasıdır. Büyük projelere ait yan ödemelerin, bu projelerde lisansların ancak % 10'una verilebileceği, Bakanın onayı ile minindeki güçlük zammının

% 50 artırılabilir gibi maddeler, ayrıcalıklara örneklerdir."

Üyelere yapılan açıklamada, şu andaki uygulamanın bu tür ayrıcalıkları içermediği, ancak sözü edilen maddelerin nasıl uygulanacağını düşünüldüğü günlerde, Odanın tavrının belirlenmesinin yararlı olacağı da belirtildi.

Konuya ilişkin olarak yapılan görüşmeler ve değerlendirmeler sonunda şu ortak görüşler benimsendi:

"Gerek ulufe gibi dağıtılan yan ödemelerin, gerekse ücretlere yönelik diğer uygulamaların, teknik elemanların sosyo-ekonomik sorunlarına şimdiki yapı içinde gerçek bir çözüm getiremeyeceği, bir kez daha kanıtlanmaktadır.

Teknik elemanların ekonomik sorunları ancak sendikal haklarına kavuşmakla çözümlenebilir. Bu nedenle Tüted ve diğer teknik eleman örgütlerinin ortaklaşa sürdürdüğü sendikal haklara kavuşma mücadelesine, daha güçlü bir şekilde katılmalıdır. Sendikalaşma mücadelesi ile birlikte, mevcut yan ödemelerin en az ayrıcalık yaratan biçimde verilmesi, öngörülen ücretlerin en fazlasının öden-

mesi, maaştan ayrı olarak vergilendirilmesi ve yan ödemelerin sosyal bir güvence haline getirilmesi gerekmektedir."

Diğer Sorunlar :

Toplantıda, bu konulardan sonra, TEK'te taşra kabul edilen yerlerde (Ankara hariç, İstanbul, İzmir dahil) ve Ankara'da olmasına karşılık gene taşra sayılan birimlerde 4 yıllık çalışma süresi, evlilik ve mühendis olma gibi ön koşullarla verilen ev kiralaları ve nasıl dağıtıldığı belli olmayan lojmanlar üzerinde de görüş geliştirildi. Taşra-merkez ayırmaksızın tüm çalışanların barınma sorunlarının varlığı gözönüne alınarak ev kiralalarının tüm çalışanlara verilmesi önerisi üyelerimizce benimsendi.

Toplantıdan sonra görüşülen tüm konuların yalnızca elektrik mühendislerinin sorunları olmadığı, bu noktadan hareketle, Odamızca düzenlenen toplantıda ortaya çıkan görüş ve önerilerin daha geniş kitle eylemleri yanında ele alınabilmek için Tüted, TMMOB ve diğer demokratik kitle örgütlerine götürüleceği de, Odamız yetkililerince belirtildi.